

20
14

side 3

Å jobbe med muligheter og fremtidstro

side 4

Tøffe tak i Lærdal

side 9

Omstillingskonferansen

INNOVASJON
NORGE

REGIONAL OMSTILLING

Tilbakeblikk 2014

side 8

Kontaktkonferansen

side 10

Prisbelønnet omstillingsarbeid

side 11

Omstillingsområder i Troms

side 7

Regional omstilling på Yammer

Innhold

- 3** Leder
- 4** Tøffe tak i Lærdal
- 7** Regional omstilling på Yammer
- 8** Kontaktkonferansen 2014
- 9** Omstillingskonferansen 2014
- 10** Prisbelønnet omstillingsarbeid
- 11** Omstillingsområder i Troms

Nasjonalt kompetansesenter for lokalt omstillingsarbeid

Teamet bak Regional omstilling sitter på Innovasjon Norges hovedkontor og på flere av våre distriktskontor. Rådgiverne følger opp hver sine omstillingsområder. Områder som har vært fulgt opp i 2014:

FINNMARK

→ Rolf Berg
Nordkapp, Måsøy og Berlevåg
 → Jan Vasskog
Porsanger

TROMS

→ Hans-Tore Nilsen
Gratangen, Torsken, Ibestad og Karlsøy

NORDLAND

→ Trond Erik Dekko Andersen
Meløy, Flakstad, Narvik og Bindal

NORD-TRØNDELAG

→ Jan Georg Langset
Ytre Namdal, Verran og Lierne

MØRE OG ROMSDAL

→ Jan Georg Langset
Stordal

SOGN OG FJORDANE

→ Rune Fromreide
Hyllestad, Askvoll og Lærdal

HORDALAND

→ Rita Brokstad
Fedje og Masfjord

ROGALAND

→ Marit Karlsen Brandal
Karmøy
 → Hans-Kristian Torske
Sauda

OPPLAND

→ Johannes Skaar
Søndre Land og Vestre Toten

HEDMARK

→ Kristin Malonæs
Kongsvinger
 → Johannes Skaar
Elverum

BUSKERUD

→ Anne Helgesen
Rollag
 → Liv J. Kristiansen/
 Anne Helgesen
Ringeriksregionen
 → Johannes Skaar
Hurum

ØSTFOLD

→ Ola Rusaanes
Mosseregionen

REGIONAL OMSTILLING – Å JOBBE MED MULIGHETER OG FREMSTIDSTRO

«**Annus horribilis**», sa dronning Elisabeth II da hun ved årsskiftet 1992/93 markerte 40 år på tronen. Uten sammenligning forøvrig – i løpet av 2014 ble omstillingskommunen Lærdal hardt rammet, først av storbrann, så av flom. 2014 kunne derfor blitt «et fryktelig år» i Lærdal. Men krise og katastrofe trenger ikke bare å være negativt. I Tilbakeblikk 2014 kan du lese om hendelsene i Lærdal og hvordan dette, til tross for store utfordringer, også virket samlende for bygda.

I oktober 2014 inviterte Innovasjon Norge til omstillingskonferanse på Helsefyrtårnet i Oslo. Selv om vi i fjor lanserte vår egen nettside – regionalomstilling.no – og snart kommer med den digitale nettverkstjenesten Yammer, oppleves det fortsatt som viktig å møtes ansikt til ansikt. Både konferansen og Yammer kan du lese mer om i Tilbakeblikk 2014.

Det gode samarbeidet med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) ble videreført også i 2014 og i august inviterte KMD til kontaktkonferanse for fylkeskommunene. Som et resultat av konfe-

ransen er Innovasjon Norge i gang med å utarbeide en mal for konsekvensanalyser.

Omstillingsarbeid handler både om nærings- og samfunnsutvikling. I praksis betyr det at omstilling handler om å jobbe med og for den enkelte innbygger i kommunen – det er jo enkeltmenneskene som til sammen utgjør lokalsamfunnet. For å opprettholde og øke befolkningstallet må enkeltmennesker og familier finne kommunen attraktiv å bo i.

Telemarksforskning har forsket på attraktivitet og Knut Vareide presenterte noe av dette arbeidet på omstillingskonferansen. Presentasjonen til Vareide finner du på regionalomstilling.no. Dersom du vil vite mer kan rapporten som innlegget bygger på lastes ned fra Telemarksforskning.no.

Opgaven med å skape positiv utvikling og fremtidstro i lokalsamfunnet er en viktig og krevende jobb. Det er en jobb mange i lokalsamfunnet kan ha mange og sterke meninger om. Involvering og engasjement blir derfor to suksesskriterier i omstillingsarbeidet. «Der alle tenker likt

skjer ingen utvikling», er det noen som har sagt.

Ulike og sterke meninger hører med i en vellykket omstillingsprosess. Hvis kommunens næringsliv og innbyggere opplever at de omstiller seg, i stedet for at de blir forsøkt omstilt, har vi klart å involvere og engasjere. Regional omstilling har kompetanse og verktøy som kan være til hjelp i omstillingsarbeidet og via vår hjemmeside er verktøy og maler tilgjengelig for deg.

Har du innspill til neste års Tilbakeblikk? I så fall er du velkommen til å ta kontakt med oss. Send innspill til Liv J Kristiansen – likri@innovasjon-norge.no. Oversikt over alle våre oppdragsrådgivere finner du for øvrig på side 2. Alle Tilbakeblikk legges ut på regionalomstilling.no og kan når som helst lastes ned derfra.

God omstilling!

Anne Helgesen
Anne Helgesen

Leder Nasjonalt kompetansesenter for lokalt omstillingsarbeid
Oslo, desember 2014

Foto: Odd Helge Bruugrand

ARVE TOKVAM
hovedprosjektleder
for omstilling
i Lærdal.

MÅL OG RESULTATER

Målet var staket ut: Lærdal skulle få 50 nye arbeidsplasser, 100 nye innbyggere, 20.000 flere turister og 30.000 flere gjestedøgn årlig. Alt innen 2017. Omstillingsarbeidet var på riktig spor, og ny leder for næringsutvikling i Lærdal var på plass. Men så kom brannen. Natt til 19. januar spredte det som skulle bli den største bybrannen i fredstid siden 1923 seg på rekordfart. Omstillingsarbeidet kom i annen rekke.

OM LÆRDAL

Lærdal er en kommune og et dalføre i Sogn og Fjordane som strekker seg fra Sognefjorden til Oppland og Buskerud fylkesgrenser på henholdsvis Filefjell og Hemsedalsfjell. Kommuneadministrasjonen ligger på Lærdalsøyri. Omtrent halvparten av de ca 2200 innbyggerne bor på i kommunesenteret Lærdalsøyri. Resten er spredd rundt i dalen på de små stedene Borgund, Ljosne, Tønjum, Erdal, Vindedalen, Ytre Frønningen, og Strendene. Lærdal har lange jordbrukstradisjoner, og på grunn av det tørre klimaet var det en av de første stedene i Norge som brukte kunstig vanning.

TØFFE TAK I LÆRDAL

Arbeidet med omstilling var akkurat kommet på glid i Lærdal. Så ble bygda rammet av storbrann i januar 2014, og som ikke det var nok, flom i oktober. 2014 ble året med harde kår, men også året da lærdølene virkelig fikk vise hva som bor i dem.

– **Det er klart** det kan føles litt urettferdig å få både brann og flom på ett år. Likevel kunne det gått så mye verre, forteller Arve Tokvam, hovedprosjektleder for omstilling i Lærdal.

Det er mye som kunne gått verre i Lærdal, både hva gjelder naturkatastrofer og omstillingsarbeid. Etter nedleggelse av 1881 og dørfabrikken Dooria i nabokommunen Årdal, en økende frykt for nedtrapping på Lærdal sykehus og en jevn nedgang i innbyggertall de senere årene fikk kommunen omstillingsstatus i 2012. I starten av 2014 hadde optimismen begynt å spire. Målet var staket ut: Lærdal skulle få 50 nye arbeidsplasser, 100 nye innbyggere, 20.000 flere turister og 30.000 flere gjestedøgn årlig. Alt innen 2017. Omstillingsarbeidet var på riktig spor, og ny leder for næringsutvikling i Lærdal var på plass. Men prosjektleder Arve Tokvam fikk ikke sitte lenge før sjokket kom. Svært sterk vind, tørr værtype og snøfri mark gjorde sitt til at det ulykksalige brantilløpet natt til 19. januar spredte seg på rekord-

fart. Før brannvesenet fikk kontroll var 42 bygninger totalskadet. Slik ble Lærdal-brannen den største bybrannen i fredstid siden 1923.

– Jeg var tre og en halv måned i stillingen min før brannen kom. Vi var kommet skikkelig i gang og hadde fått godt trykk på arbeidet – så fikk vi katastrofen midt i fleisen, forteller Tokvam.

Styrket samhold

Forståelig nok satte katastrofen omstillingsarbeidet i annen rekke da kommunen helt plutselig måtte fokusere på å dekke innbyggernes aller mest grunnleggende behov. Skadeomfanget på den lille bygda var overveldende. Alle ble berørt, på en eller annen måte.

Et drøyt halvår senere ble bygda rammet igjen, denne gangen av flom.

– Flommen gikk hardt ut over jordbruksareal og flere sideelver og vil kreve masse opprydding. Det er klart det er veldig alvorlig for dem som rammes, men som hendelse kan den ikke sammenliknes med brannen, sier Tokvam.

Han mener prøvelsene Lærdal har hatt, har påvirket bygda på veldig forskjellige måter. Mens nedleggelser og fraflytting ble en kilde til pessimisme og uro i lokalsamfunnet, ble flommen og brannen prøvelser som skapte forbrødring og anledning til å vise omsorg for hverandre. Disse katastrofene ble samlende hendelser for bygda.

– Selv om naturkatastrofer er tungt og tøft, kommer man ofte styrket ut av slike hendelser. Det at man opplever noe så sjelsettende sammen tror jeg gjør noe med innbyggerne, sier næringsutvikleren.

Handlekraftige

Katastrofene har forårsaket et til tider enormt arbeidspress på kommuneadministrasjon, politikere og ordfører, i tillegg til harde innhugg i kommunekassa. Heldigvis er lærdøler et handlekraftig folkeslag, ifølge Rune Fromreide i Innovasjon Norge Sogn og Fjordane. Om det trengs at noen bretter opp ermene og gå på med krum hals, så gjør lærdølene nettopp det.

TAR SAKEN I EGNE HENDER

At hele lokalsamfunnet tar eierskap til jobben, er det viktigste suksesskriteriet for omstilling, ifølge Arve Tokvam, hovedprosjektleder for omstilling i Lærdal.

LÆRDAL I OMSTILLING. I nært samarbeid med fylkeskommunen bistår Rune Fromreide fra Innovasjon Norge Sogn og Fjordane Lærdal i omstillingsarbeidet gjennom oppfølging, råd og veiledning. Han karakteriserer arbeidet i Lærdal som på god vei, til tross for naturens kjepper i hjulene. På bildet over ser vi fra gjenoppbyggingsarbeidet i Lærdal etter brannen og flommen i 2014.

– Som vi så i forbindelse med brannen – dette er folk som tar tak når det står på. Som bønder flest, er lærdøler praktiske, grundige og solide, forteller han.

I nært samarbeid med fylkeskommunen bistår Fromreide Lærdal i omstillingsarbeidet gjennom oppfølging, råd og veiledning. Han karakteriserer arbeidet i Lærdal som på god vei, til tross for naturens kjepper i hjulene.

– Jeg synes arbeidet går forbausende bra alt tatt i betraktning. Det har vært fullt trykk på tross av brannen. Dette er også bekreftet gjennom eksterne konsultantevalueringer, som rapporterer om kompetent organisasjonsstruktur med et godt og aktivt styre, forteller Fromreide.

Gunstig plassering

Handlingsplanen for omstillingen i Lærdal inneholder følgende fire utviklingsprogram: tilrettelegge for næringsvekst i kommunen, bedre Lærdals attraktivitet som bosted, fremme reiselivet i regionen og til sist utnytte Lærdals gunstige plas-

sering som knutepunkt mellom øst, vest og nord.

– Mye handler om å se potensial og bygge videre på det vi allerede har. Programmet Lærdal som knutepunkt er et eksempel på det. Et sentralt utviklingsprosjekt i Lærdal ligger på Håbakken ved Lærdalstunnelen, hvor vi ønsker å etablere mer næringsareal. Her passerer i gjennomsnitt rundt 5000 kjøretøy daglig. Det er allerede etablert en del næring her, samt en kontrollstasjon for Statens Vegvesen. Aktuelle etableringer kan være lager for transport- og logistikknæring, og andre mer forbrukerrettede virksomheter, forteller Arve Tokvam.

Laks, bærproduksjon og Jordeplerock

Som knutepunkt har Lærdal også bra reiselivspotensial. Bygda kan profilere seg som en inngang til Sogn og hele spekteret av unike naturperler i regionen. Andre delstatsninger innen reiseliv handler om storstilt oppussing av Kongevegen over

Filefjell, restrukturering av villakssenteret og revitalisering av Gamle Lærdalsøyri. For tilreisende, men like mye for fastboende, er det viktig med interessante aktiviteter for barn, ungdom og voksne. Tokvam forteller at det allerede er stort engasjement på grasrotnivå og mye som drar folk til Lærdal. Flere markeder arrangeres årlig, og fra i år også julemarked. For den yngre garde har ildsjeler nylig startet opp festivalen "Jordeplerock" som samler musikkinteresserte festivaldeltakere i slutten av juni. Slike arrangementer skal utnyttes til det fulle og koples sammen med lokalt salg og annen næring. Blant annet for jordbruksprodukter er slike lokale arenaer gode markeds plasser, men mange produkter fra Lærdal har også et betraktelig større nedslagsfelt.

– Lærdal er allerede landets største produsent av moreller. Det er stort potensial for å skape nye merkevarer for nasjonal distribusjon gjennom å utvikle miljøet og kompetansen rundt bærproduksjon, forteller Tokvam.

Tar saken i egne hender

At hele lokalsamfunnet tar eierskap til jobben, er det viktigste suksesskriteriet for omstilling, ifølge Tokvam. Næringslivet må selv se mulighetene. Nærmiljøet må selv ta initiativet. Derfor handler mye av jobben hans om å forankre omstilling bredt.

– Det fungerer ikke å si «noen må ta tak i dette nå» i Lærdal. Denne «noen» kan ikke ordne opp. Jeg sier gjerne at denne «noen» har forlatt Lærdal og at det er opp til oss selv nå. Det viser seg at både kommunestyret og resten av samfunnet kan kjenne seg godt igjen i det, forteller prosjektlederen.

Lærdal har da også lært en lekse om hvor viktig lokale krefter er det siste året.

– Under brannen fikk vi nettopp se verdien av å opprettholde gode lokale tjenester. Lokalt politi, sykehus, brannvesen og Røde Kors-beredskap var helt avgjørende. Hadde det ikke vært for lokalkunnskap og lokal innsats kunne det gått veldig, veldig mye verre, sier Tokvam.

REGIONAL OMSTILLING PÅ YAMMER

I 2013 fikk vi nettstedet regionalomstilling.no. Nå tar Regional omstilling skrittet ut i sosiale medier, og går på Yammer.

Yammer er en digital nettverkstjeneste for arbeidslivet hvor brukerne kan opprette interne nettverk og grupper for å "snakke sammen" (chate) og dele filer og informasjon. Yammer svarer på et konkret behov blant omstillingsledere, som ble avdekket gjennom en brukerundersøkelse i fjor.

Omstillingslederne i kommunene sitter naturlig nok spredt over hele Norge. Mange føler seg alene i jobben sin og med utfordringene de er satt til å løse. Målet er at Yammer skal bli en god, uformell og tilgjengelig digital plattform for erfaringsutveksling, tips, fildeling og samhandling mellom "omstillingsarbeidere" i ulike roller over hele landet.

Forprosjekt. Risikoanalyse

Yammer er en sky-tjeneste, og det var en del risikoelementer med tanke på datasikkerhet og omdømmehåndtering som måtte avklares før tjenesten fikk grønt lys. Over 200.000 bedrifter bruker Yammer på verdensbasis, så tjenesten er godt utprøvd og velkjent. Innovasjon Norge har dessuten innført Yammer internt, i hele organisasjonen, i 2014. Men i Regional omstilling vil også eksterne virksomheter inngå i nettverket – det er jo hele poenget med Yammer som digital møteplass for spredte omstillingskommuner – og dette medfører noen ekstra hensyn. På vårparten gjennomførte en gruppe ved Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo et forprosjekt for å kartlegge risiko og identifisere tiltak som vil kunne minimere den. Forutsatt at det iverksettes noen enkle sikkerhetstiltak, ble Yammer godkjent for bruk i Regional omstilling.

Planer for utrulling og implementering ble lagt høsten 2014. Nå blir det spennende å se om Regional omstilling får denne arenaen til å fungere som møteplass i 2015.

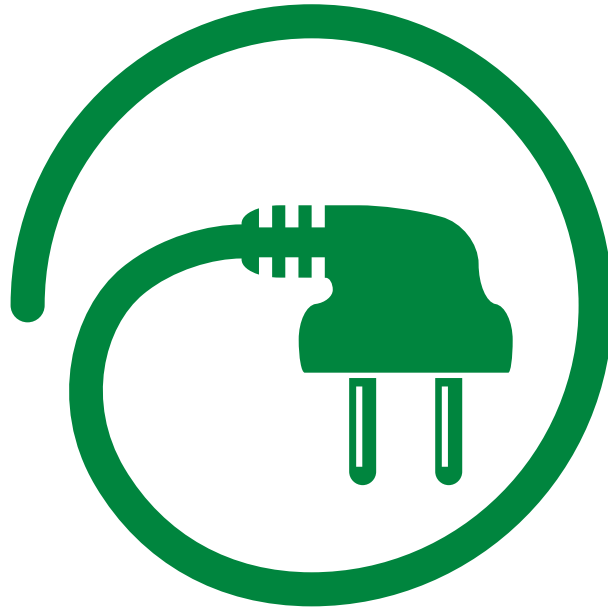

YAMMER

Yammer er en skytjeneste eid av Microsoft, hvor brukerne oppretter private sosiale nettverk hvor de kan samarbeide og dele informasjon.

Et Yammer-nettverk som opprettes i en organisasjon, er tilgjengelig for alle brukere med samme e-postendelse (@innovasjon norge.no).

Under et slikt organisasjonsnettverk kan det opprettes både interne og eksterne nettverk hvor også eksterne samarbeidspartnere (med andre e-postendelser) inviteres til å være med. Regional Omstilling blir et slik eksternt nettverk under Innovasjon Norge-nettverket på Yammer.

KONTAKTKONFERANSEN 2014 – TETTERE SAMARBEID OG BEDRE BESTILLINGER

Det ligger i navnet – kontaktkonferansen handler om å knytte kontakt mellom sentrale aktører i omstillingsarbeidet. Med dette som overordnet mål inviterte Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) den 27. og 28. august 2014 fylkeskommunene og Innovasjon Norge til konferanse på Gardermoen.

På konferansen ble flere temaer diskutert, men den røde tråden var hvordan vi sammen kan gjøre fylkeskommunene til enda bedre bestillere av omstillingsarbeid. Gerd Slinning, avdelingsdirektør i KMD, innledet konferansen med hvilke forventninger departementet har til fylkeskommunene og Innovasjon Norge.

Konsekvensanalysen, som fylkeskommunen har ansvar for å utarbeide i omstillingsarbeidets første fase, legger grunnlaget for viktige strategier og valg i de senere fasene av omstillingsarbeidet. Analysen har derfor stor betydning også utover den innledende avklaringsfasen. Dette poengterte Oxford Research i sitt innlegg «Hvordan kan omstillingsprogrammer gjennomføres bedre? Lærdommer fra fem avsluttede program».

Et konkret forslag som kom opp på konferansen, var å utvikle

en felles kravspesifikasjon for konsekvensanalyser. Det ble også foreslått å utvikle et INTRO-kurs for fylkeskommunene. Innovasjon Norge har allerede utviklet INTRO-kurs for strategi- og gjennomføringsfasen rettet mot prosjektstyringsgrupper, omstillingsstyre og prosjektledere.

– Nå skal vi i Innovasjon Norge bygge videre på konklusjoner fra konferansen og utarbeide et forslag til en felles kravspesifikasjon for konsekvensanalyser. Vi skal også utvikle et INTRO-kurs for fylkeskommunene. Slik kan vi styrke fylkeskommunenes arbeid i avklaringsfasen og bidra til at de blir gode bestillere av konsekvensanalyser, sier Johannes Skaar, prosjektleder for kontaktkonferansen.

Alle presentasjonene fra konferansen finner du på regionalomstilling.no

HVA GJØR EN KOMMUNE ATTRAKTIV?

Telemarksforskning har publisert noen gode svar på dette spørsmålet i rapporten "Programteori for attraktivitet" (2013). Forsker Knut Vareides presentasjon av funnene i rapporten var et av høydepunktene på omstillingskonferansen 2014.

Økt attraktivitet er et viktig mål for mange omstillingskommuner. Forskningen peker på noen sentrale faktorer som gjør et sted attraktivt, men praksis må skje i kommunene. Last ned rapporten fra telemarksforskning.no/ publikasjoner

OMSTILLINGSKONFERANSEN 2014

Omstillingskonferansen er en årlig begivenhet for alle som jobber med Regional omstilling i Norge. Hit kommer representanter fra alle omstillingskommunene, Innovasjon Norge, fylkeskommunene og departementet for å dele erfaringer og kunnskap. Årets omstillingskonferanse gikk av stabelen 22. og 23. oktober på Helsefyrtårnet i Oslo.

VI HAR SPURT TRE DELTAKERE OM KONFERANSEOPPLEVELSEN 2014. TRE PÅ OMSTILLINGSKONFERANSEN

Alle foto: Trond Isaksen

NAVN: **Dag Lislien**
STILLING: **Ordfører i Rollag kommune**

Høydepunkt på konferansen

Alt er interessant, men for å velge noe; Andre Flatnes fra Oxford Research og Knut Vareide fra Telemarkforskning.

Hvorfor er du på omstillingskonferansen?

Rollag er en forholdsvis liten kommune med 1386 innbyggere og er derfor temmelig sårbar for fraflytting. For kommuner som oss er omstillingskonferansen en veldig viktig arena å være tilstede på. Her får vi påfyll og inspirasjon fra andre kommuner i omstilling, så vel som fra forskningsmiljøene. Slik får vi innsikt i hvilke virkemidler som virker og hvorfor de gjør nettopp det. Rollag fikk omstillingsstatus i 2011.

Hva gjør omstillingskonferansen til en viktig arena?

Kombinasjonen av å få relevant input og det å møte andre i samme situasjon, utveksle erfaringer og trekke på andres løsninger, er veldig nyttig. Slik unngår vi den kostbare prosessen ved prøving og feiling på egen hånd, for å finne ut hva som fungerer. Her får vi verktøy som gjør at vi kan jobbe målrettet og fokusere på ting vi vet gir resultater. Det mener jeg er noe av det beste ved assistansen vi får fra Innovasjon Norge, blant annet gjennom omstillingskonferansen.

NAVN: **Linda Flaaten-Stokkan**
STILLING: **Prosjektleder SPIRE, Gratangen kommune, Troms**

Høydepunkt på konferansen

Andre Flatnes fra Oxford Research og alle kommunerepresentantene som deler av egne erfaringer.

Hvorfor er du på omstillingskonferansen?

Å hele veien få møte andre i samme båt, dele kunnskaper og lære av hverandres erfaringer er til stor hjelp. Gratangen kommune i Troms har om lag 1100 innbyggere og søkte om omstillingsstatus i 2012. Vi slo dårlig ut på en del omstillingsindikatorer som for eksempel fraflytting og utdanningsnivå. Nå er vi i gang med omstillingsarbeidet og derfor er deltakelse på omstillingskonferansen utrolig matnyttig for oss.

Hva gjør omstillingskonferansen til en viktig arena?

For meg er erfaringsoverføringen vi får fra andre som deler sine erfaringer, noe av det viktigste. Et eksempel er dette med å finne riktig balanse i avstanden mellom administrasjon i omstillingsarbeidet og administrasjon i kommunen. Vi opplevde at det i en liten kommune som vår lett kan oppstå habilitets-spørsmål når noen får flere roller. Å komme hit, høre andres tilsvarende erfaringer samt måter å takle det på, er det jeg liker aller best med omstillingskonferansen.

NAVN: **Kristin Audestad**
STILLING: **Rådgiver i Buskerud fylkeskommune**

Høydepunkt på konferansen

Knut Vareide fra Telemarkforskning og Liv Berven fra Rollag.

Hvorfor er du på omstillingskonferansen?

Jeg synes omstillingskonferansen er veldig nyttig, først og fremst fordi du får tilgang til mye kompetanse og kunnskap som vi vil bruke i omstillingssammenheng. Vi har allerede fått mulighet til å snakke med Kommunal- og moderniseringsdepartementet om en aktuell sak i vårt fylke, i tillegg til ressurspersoner fra Innovasjon Norge.

Hva gjør omstillingskonferansen til en viktig arena?

Konferansen er naturlig lagt opp slik at vi får tilgang på en rekke relevante personer. Du får deltakerlisten på forhånd slik at du vet hvem som kommer, kan lese deg opp og kontakte deltakere med erfaringer som kan være nyttige for deg enten under eller i etterkant av konferansen.

OMSTILLINGSKONFERANSEN 2015

blir den 21. – 22. oktober, i Oslo (Gardermoen).

Hold av dagene!

Foto: Kilian Munch/Innovasjon Norge

SAMARBEID BLE BELØNNET. Ordfører Leif Waarum (til venstre) i Vestre Toten kommune og administrerende direktør Sverre Narvesen i SINTEF Raufoss Manufacturing tok imot prisen for Årets innovasjonsmiljø på Signalkonferansen 2014.

PRISBELØNNET OMSTILLINGSARBEID

Næringsklyngen SINTEF Raufoss Manufacturing og omstillingskommunen Vestre Toten stakk sammen av med prisen «Årets innovasjonsmiljø» 2014. Prisen ble delt ut på Innovasjon Norges Signalkonferanse i juni.

Vestre Toten og SINTEF Raufoss Manufacturing vant i skarp konkurranse med VinterTroms og Ålesund kunnskapspark i Møre og Romsdal som også var nominert til innovasjonsprisen. I tillegg til heder og ære ble vinnerne belønnet med 250 000 kroner.

Vestre Toten og SINTEF Raufoss Manufacturing fikk prisen for langsiktig, målrettet samarbeid om felles utfordringer innenfor innovasjon og verdiskaping. Sammen har de bidratt til å skape positiv oppmerksomhet om det industrielle miljøet i innlandet.

Det prisbelønte samarbeidet har hatt en betydelig effekt for enkeltbedrifter og for hele det industrielle miljøet i regionen. Bedriftene i miljøet er i en krevende og konkurranseutsatt næring, og samarbeidet får i avgjørende grad æren for at de har kunnet bevare og forsterke sin konkurranseposisjon.

– Denne prisen henger veldig høyt og er inspirerende å få. Det betyr svært mye at et nytt samarbeid som dette blir verdsatt. Det viser at vi har klart å kombinere regional omstilling og offentlig sektor med global konkurransekraft og produktutvikling, sier administrerende direktør Sverre Narvesen i SINTEF Raufoss Manufacturing.

– Det er veldig stas for en kommune å få en slik pris. Det skjer ikke ofte, og gir både inspirasjon og anerkjennelse til hele kommunen. Da vi startet omstillingsprosessen i 2010, søkte vi et kompetent miljø og fant det Sintef Raufoss. Prisen viser at det er smart å ta kompetanse fra det private inn i det offentlige, sier ordfører Leif Waarum i Vestre Toten kommune.

Sverre Narvesen var en av innledderne på årets omstillingskonferanse. Presentasjonen hans finner du på regionalomstilling.no.

INNOVASJON NORGE OM RAUFOSS-MILJØET

Det industrielle miljøet på Raufoss har en historie på mer enn 100 år. De siste 15 årene har miljøet bygget opp en sterk innovasjonsevne, basert i stor grad på en felles satsing mellom aktørene i miljøet. SINTEF Raufoss har hatt en avgjørende betydning for utviklingen av samarbeidet og det sterke kunnskapsfundamentet som er etablert for klyngens aktører. Klyngen har blant annet hatt et mangeårig engasjement for å øke attraktiviteten som arbeidsplass og karrierested for unge mennesker. I tillegg har de utviklet et eget program for rekruttering av kvinner.

OMSTILLINGSOMRÅDER I TROMS

Troms fylkeskommune har de siste ti årene ivaretatt oppfølging av omstillingsområder i egen regi. I 2014 ble det inngått en avtale mellom fylkeskommunen og Innovasjon Norge om oppfølging av omstillingsområder i Troms.

Selv om Troms fylkeskommune og Innovasjon Norge siden ansvarsreformen i 2003 ikke har hatt en formell avtale om oppfølging av omstillingsområder i Troms, har samarbeidet i alle år vært tett. At Innovasjon Norge fra og med 2014 har et oppfølgingsansvar også i Troms, innebærer derfor ingen store endringer. En viktig endring er imidlertid at kommunene i Troms nå har tilgang til alle verktøyene som Regional omstilling disponerer. Oppfølgingsavtalen innebærer også at kommuner i Troms nå kan søke det nasjonale kompetansesenteret for lokalt omstillingsarbeid om med-finansiering av verktøyene.

– Vi ser fordelene av bedre tilgang til verktøyene, flere øyne på problemstillingene våre og ikke minst enda bedre mulighet til å trekke på erfaringene fra andre kommuner i

omstilling, sier omstillingsansvarlig Carl Georg Næss i Troms fylkeskommune.

Av 24 kommuner totalt har Troms i dag fire kommuner med omstillingsstatus. Felles for de fire kommunene er at bakgrunnen for omstillingsstatus i større grad bunnar i mer langsiktige strukturelle utfordringer, heller enn ekstraordinære hendelser, som nedleggelse av hjørnesteinsbedrifter, eller liknende.

– Vår erfarne medarbeider Hans-Tore Nilsen, som til daglig sitter på Innovasjon Norges kontor i Tromsø, er oppdragsrådgiver for omstillingsområdene i Troms. Vi ser frem til et fortsatt godt og enda tettere samarbeid mellom aktørene i fylket i fremtiden, sier Anne Helgesen, leder for Nasjonalt kompetansesenter for lokalt omstillingsarbeid.

Foto: Jens Henrik Nybo – visitnorge.com

TROMS: Av 24 kommuner totalt har Troms i dag fire kommuner med omstillingsstatus.

LÆRING FOR NÆRING I TORSKEN KOMMUNE

Prosjektet Læring for næring er satt i gang i Torsken kommune. Dette er et samarbeid mellom fiskerinæringen på Senja, representert ved Wilsgård Fiskeoppdrett AS i Torsken, Senja videregående skole, Torsken kommune og Troms fylkeskommune.

Bakgrunnen for prosjektet er svak rekruttering til fiskeri og havbruksnæringen i Troms fylke og nedgang i antall søknader til fiskerifag på videregående skole. I tillegg er det mangel på praktisk læring i fiskeriutdanningen.

Wilsgård Fiskeoppdrett kjøpte den nedlagte barneskolen i Torsken og gjorde bygget om til et senter med undervisningslokaler og elevhybler. Til prosjektet er det knyttet en konsesjon for matfisk. Konsesjonen gjør at elevene får praktisk opplæ-

ring i yrket. Det er Troms fylkeskommune som eier konsesjonen, men den driftes av Wilsgård Fiskeoppdrett AS. Leieinntektene bruker fylkeskommunen til å videreutvikle og gi forutsigbarhet for undervisnings tilbudene innen fiskeri og havbruk.

Prosjektet har så langt vært en suksess og nå ser man på mulighetene for å få annen praksisrelatert undervisning inn i lokalene. Universitetet i Nord-Norge er også interessert i å bruke lokalene og det arbeides med å formalisere et samarbeid.

VIL DU VITE MER?

Kontakt Hans-Tore Nilsen i Innovasjon Norge i Troms

Hans-Tore.Nilsen@innovasjonnorge.no

Innovasjon Norge

Postboks 448 Sentrum, 0104 Oslo
Telefon: 22 00 25 00, Faks: 22 00 25 01
post@innovasjon norge.no
www.innovasjon norge.no

Vi gir lokale ideer globale muligheter